

Національний
банк України

Затвердження Постанови Правління Національного банку України “Про затвердження Положення про кваліфікаційні вимоги до осіб, які можуть займатись актуарними розрахунками”

Департамент методології регулювання діяльності
небанківських фінансових установ

м. Київ, 3 червня 2022

Ця презентація підготовлена виключно з метою ознайомлення із концепцією запропонованого регулювання. Жодне положення, зазначене у цій презентації, не слід розуміти як конкретну вимогу, що міститься у регуляторному акті. Для отримання інформації щодо змісту конкретних норм необхідно ознайомитись із текстом постанови Правління НБУ від 23.05.2022 № 103 «Про затвердження Положення про кваліфікаційні вимоги до осіб, які можуть займатись актуарними розрахунками»

Необхідність прийняття постанови

Підстави прийняття

Постанову розроблено на виконання:

- ❑ статті 10 Закону України “Про страхування” від 7 березня 1996 року № 85/96-ВР;
- ❑ частини 9 статті 3 та статті 31 Закону України “Про страхування” 18 листопада 2021 року № 1909-ІХ

Мета прийняття

Визначення кваліфікаційних вимог до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками у сфері страхування, підстав та порядку включення, виключення осіб з переліку актуаріїв у сфері страхування та тимчасової заборони займатися актуарними розрахунками

Необхідність прийняття

- ❑ Спрощення доступу до професії та перегляд рівнів кваліфікації актуарія;
- ❑ Оновлення вимог до осіб, які мають намір займатись актуарними розрахунками та посвідчувати їх;
- ❑ Перегляд підходу до рівня освіти осіб, які мають намір займатись актуарними розрахунками та посвідчувати їх;
- ❑ Оновлення форми свідоцтва.

Структура Положення

Вимоги до документів

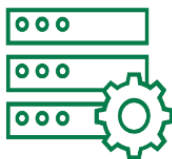
Порядок розгляду документів

Вимоги до заявників

Порядок включення до Переліку

Порядок внесення змін до Переліку

Тимчасова заборона займатись актуарними розрахунками

Порядок виключення з Переліку

Перегляд вимог до осіб, які мають намір займатись актуарними розрахунками та посвідчувати їх

Категорія вимог	Актуарій без права посвідчувати актуарні розрахунки	Актуарій з правом займатися актуарними розрахунками та посвідчувати їх	
		актуарій non-life	актуарій life
Вимоги до освіти, в т.ч. складання міжнародних іспитів	Вища освіта не нижче першого (бакалаврського) рівня за математичним, технічним або економічним напрямом	вища освіта не нижче другого (магістерського або прирівняного до нього) рівня з обов'язковим вивченням навчальних дисциплін з переліку (у додатку), та/або іноземна освіта , прирівняна до вищої освіти України не нижче другого (магістерського або прирівняного до нього рівня) (за умови наявності документа про визнання іноземного документа про освіту) з обов'язковим вивченням навчальних дисциплін з переліку (у додатку), та/або	вища освіта не нижче першого (бакалаврського) рівня або іноземна освіта прирівняна до вищої освіти України не нижче першого (бакалаврського) рівня та успішно складені професійні екзамени , передбачені американською та/або британською, та/або британо-американською екзаменаційними системами згідно з переліком іспитів в залежності від напрямку страхування (перелік екзаменів див. у додатку), та/або
		членство в одній зі встановленого переліку міжнародних асоціацій актуаріїв	
Вимоги до досвіду (стажу)	—	здійснення актуарних розрахунків за відповідним напрямком страхування не менше, ніж 2 роки з останніх 5 років та перебування особи в Переліку щонайменше протягом 2 останніх років (до вимоги перебування у Переліку застосовується перехідний період 3 роки)	
Тестування	—	успішне проходження кваліфікаційного тестування	
Співбесіда	—	успішне проходження співбесіди	

Тестування та співбесіда

Тестування є обов'язковим для актуарія з видів страхування інших, ніж страхування життя, та/або актуарія зі страхування життя

Перевірка на знання законодавства, яке визначає особливості діяльності актуаріїв, порядок розрахунків страхових резервів, страхових тарифів, викупних сум

Проходження співбесіди можливе виключно у разі успішного проходження тестування

Перевірка практичного застосування знань та вмінь необхідних для належного виконання актуарних розрахунків

Додаткові вимоги до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками

- **відсутність** в особи непогашеної і незнятої **судимості** за тероризм або економічні злочини;
- особа **не була позбавлена права займати посаду актуарія** або займатися професійною діяльністю згідно з вироком або іншим рішенням суду (застосовується протягом строку дії такого покарання);
- особа **не була включена до переліку осіб, пов'язаних із терористичною діяльністю** або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
- особа **не належить до резидентів держав, що здійснюють збройну агресію проти України**;
- особа **не була керівником або головним бухгалтером фінансової установи – банкрута** (застосовується протягом 3 років);
- особа повинна **володіти сукупністю знань та вмінь** в обсязі, необхідному для належного виконання актуарних розрахунків.

Вимоги до професійного розвитку актуаріїв з правом посвідчувати розрахунки

Кожні 5 років з дати включення до Переліку

- **успішне складання щонайменше одного іспиту** за однією з екзаменаційних систем, відмінних від тих, що були підтверджені для включення актуарія до Переліку
- **отримання економічної та/або математичної освіти**, відмінної від тієї, що була підтвердженням відповідності вимогам актуарія для включення до Переліку,
- **успішне проходження тестування**, проведеного Національним банком

Способи подачі документів до Національного банку

у паперовій формі із власноручним підписом заявника з **одночасним обов'язковим поданням** електронних копій цих документів **(без накладення КЕП)** на цифрових носіях інформації (USB-флешнакопичувачах) або **засобами електронного зв'язку**, які використовуються Національним банком для електронного документообігу;

у формі електронного документа або електронної копії документа, підписаного/засвідченого **шляхом накладання КЕП** заявника, разом із супровідним листом (електронним повідомленням) на офіційну електронну поштову скриньку Національного банку – nbu@bank.gov.ua або іншими засобами електронного зв'язку, які використовуються Національним банком для електронного документообігу.

Порядок включення заявника до Переліку

Комітет з нагляду приймає рішення про включення або відмову у включенні до Переліку протягом 30 робочих днів із дня подання повного пакета документів

Національний банк має право залишити пакет документів без розгляду протягом 10 робочих днів у разі:

- подання документів не в повному обсязі;
- оформлення документів із порушенням вимог законодавства України та/або цього Положення.

У разі прийняття рішення про включення до Переліку Національний банк протягом 5 робочих днів з дати прийняття рішення Комітетом з нагляду:

- вносить запис до Переліку;
- направляє заявнику витяг у формі електронного документа з Переліку (за формою, визначеною Положенням).

Датою включення заявника до Переліку є дата прийняття рішення Комітетом з нагляду.

Порядок внесення змін та/або доповнень до інформації про актуарія

Актуарій протягом 15 робочих днів після виникнення змін та/або доповнень до інформації, яка міститься в опитувальнику, зобов'язаний подати до Національного банку:

- письмове повідомлення у довільній формі із зазначенням короткого опису змін та/або доповнень, а також підстав, у зв'язку з якими виникли такі зміни;
- оновлений опитувальник;
- копії документів, які підтверджують зміни та/або доповнення в опитувальнику.

Національний банк протягом 15 робочих днів з дати подання повного пакета документів з дотримання вимог Положення вносить відповідні зміни та/або доповнення до Переліку

Підстави для відмови заявнику у включенні до Переліку

Комітет з нагляду має право відмовити заявнику у включенні до Переліку у разі:

- недостовірності поданих заявником відомостей;
- невідповідності заявника та/або поданих ним документів вимогам Положення та/або законодавства;
- неуспішного проходження тестування або співбесіди, проведених Національним банком.

У разі прийняття рішення про відмову у включенні до Переліку Національний банк протягом 5 робочих днів з дати прийняття рішення Комітетом з нагляду:

- письмово повідомляє заявника про прийняття рішення про відмову у включенні до Переліку із зазначенням підстав для такої відмови.

Підстави для прийняття рішення про тимчасову заборону займатися актуарними розрахунками

Комітет з нагляду має право прийняти рішення про тимчасову заборону актуарію займатися актуарними розрахунками на строк до 6 місяців з таких підстав:

- порушення актуарієм строку подання до Національного банку документів у разі виникнення змін та/або доповнень до інформації, яка міститься в опитувальнику;
- невжиття заходів щодо підвищення професійного розвитку, передбаченого Положенням;
- порушення вимог законодавства України при складенні актуарного звіту.

У разі усунення актуарієм порушення (з числа перших двох) Комітет з нагляду приймає рішення про скасування тимчасової заборони протягом 15 робочих днів з дня подання пакета документів, які підтверджують усунення порушення.

Національний банк протягом 5 робочих днів з дати прийняття рішення Комітетом з нагляду вносить зміни до Переліку та повідомляє актуарія про прийняття рішення про:

- тимчасову заборону;
- скасування тимчасової заборони;

Підстави для виключення актуарія з Переліку

Комітет з нагляду протягом 30 робочих днів із дня отримання інформації та/або документів має право прийняти рішення про виключення актуарія з Переліку за таких підстав:

- подання актуарієм заяви про виключення з Переліку;
- отримання/виявлення інформації, що може свідчити про невідповідність особи вимогам, установленим Положенням;
- установлення факту подання недостовірної інформації в документах, які були підставою для включення до Переліку;
- неподання актуарієм документів у разі виникнення змін до інформації, яка міститься в опитувальнику, протягом 6 місяців після спливу строку, визначеного Положенням;
- непідтвердження професійного розвитку протягом 6 місяців після спливу строку, визначеного Положенням;
- порушення вимог законодавства України при складенні актуарного звіту, встановлене по відношенню до двох та більше актуарних звітів протягом останніх 24 місяців;
- смерть актуарія, оголошення його судом померлим або безвісно відсутнім.

Національний банк у разі прийняття рішення про виключення актуарія з Переліку протягом 5 робочих днів з дати прийняття рішення Комітетом з нагляду:

- вносить відповідний запис до Переліку;
- повідомляє про це актуарія шляхом направлення витягу про виключення з переліку актуаріїв у сфері страхування у формі електронного документа з Переліку.

Датою виключення з Переліку є дата прийняття рішення Комітетом з нагляду.

Перехідні положення

Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Станом на день набрання чинності постановою

Особи, які займаються актуарними розрахунками без їх посвідчення (без свідоцтва)

не пізніше **3х місяців із дня припинення** (скасування) **воєнного стану** в Україні зобов'язані **подати** до Національного банку України **весь пакет документів для включення до Переліку**

Особи, які мають чинне свідоцтво

не пізніше **3х місяців із дня припинення** (скасування) **воєнного стану** в Україні зобов'язані **подати** до Національного банку України **опитувальник**.

Особи, які подали опитувальник вважаються включеними до Переліку.

Особам, які не подали опитувальник, анулюються свідоцтва та забороняється здійснювати актуарну діяльність у сфері страхування

Додатки до презентації

Професійні екзаменаци (іспити) за екзаменаційними системами

Екзаменаційна система	Екзамен (іспит)		Екзамен (іспит) є обов'язковим за відповідною екзаменаційною системою для включення до Переліку відповідно до рівня кваліфікації		Коди екзаменів (іспитів), що були змінена/замінені, які також зараховуються
	Код (№) екзамену (іспиту)	Назва екзамену (іспиту)	актуарій зі страхування життя	актуарій з видів страхування інших, ніж страхування життя	
Британська екзаменаційна система	CS1	Actuarial Statistics	так	так	CT3 або 101
	CS2	Risk Modelling and Survival Analysis	ні	так	CT4+CT6 або 103+106
	CM1	Actuarial Mathematics	так	ні	CT1+CT5 або 102+104+105
Американська екзаменаційна система	Exam P	Probability	так	так	відсутні
	Exam FM	Financial Mathematics	так	так	відсутні
	Exam LTAM	Long-Term Actuarial Mathematics	так	ні	Exam M/MLC
	Exam STAM	Short-Term Actuarial Mathematics	ні	так	Exam C
Британо-американська екзаменаційна система	Module 0	Entry exam	так	так	відсутні
	Module 1	Finance and Financial Mathematics	так	так	відсутні
	Module 2	Statistics and Models	так	так	відсутні
	Module 3	Long Term Actuarial Mathematics	так	ні	відсутні
	Module 4	Short Term Actuarial Mathematics	ні	так	відсутні

Навчальні Дисципліни

---

1. Теорія ймовірностей.
2. Математична статистика та її підвиди (окремий предмет або спільно з теорією ймовірностей) та/або статистика в страхуванні, та/або статистичні методи в страхуванні, та/або статистичні методи в ризиковому страхуванні, та/або статистичний аналіз страхової діяльності.
3. Актуарна математика та/або актуарна математика страхування життя, та/або актуарна математика ризикового страхування, та/або актуарна математика ризиків, та/або актуарна математика майнового страхування, та/або математичні основи страхування життя, та/або математичні основи страхування, та/або основи актуарних розрахунків, та/або основи актуарних розрахунків у страхуванні, та/або математика страхування, та/або математичні аспекти загального страхування.
4. Фінансова математика та/або основи фінансової математики, та/або математика фінансів, та/або фінансова математика фондового ринку, та/або математика фондового ринку.
5. Фінансова економіка та/або основи фінансової економіки, та/або математична економіка, та/або методи математичної економіки, та/або математичні основи ймовірнісної теорії інвестування, та/або фінанси, та/або основи теорії фінансів, та/або фінансовий аналіз, та/або введення у фінанси та/або гроші та кредит, та/або ринки фінансових послуг, та/або інвестування.
6. Актуарне моделювання та/або актуарні моделі, та/або моделі виживання, та/або стохастичне моделювання, та/або моделювання ризиків та виживання, та/або статистичне моделювання, та/або математичні моделі теорії ризиків.
7. Основи бухгалтерського обліку та/або бухгалтерський облік, та/або бухгалтерський облік та фінансова звітність, та/або фінансова звітність, та/або фінанси та фінансова звітність.
8. Основи страхування та/або страхування.

Дякуємо за увагу!